

Scenariusz wystawy „Rzemiosła dawnej Łodzi – zakład krawiecki”

– wystawa stała (otwarcie 16 maja 2015 r.)

– miejsce: Skansen Łódzkiej Architektury Drewnianej, domek nr 4

Założenie wystawy

Projekt "Rzemiosła dawnej Łodzi - zakład krawiecki. Wystawa, warsztaty, spotkania" ma na celu promowanie i uzupełnianie wiedzy o dziejach i dziedzictwie Łodzi. Wystawa przedstawiająca zrekonstruowane wnętrze łódzkiego zakładu krawieckiego z lat 40. XX wieku wraz z opracowanym wokół niej programem edukacyjnym ma przywrócić pamięć o świetności łódzkiego rzemiosła, umożliwić spotkania z przedstawicielami "ginących zawodów", zapoznać zwiedzających z historią i specyfiką łódzkiego rzemiosła pozostającego nie tylko w symbiozie z łódzkim przemysłem włókienniczym, ale też doskonale go uzupełniającym.

W podręcznikach do historii, literaturze oraz mediach podkreśla się przede wszystkim wielkoprzemysłową historię Łodzi. Utrwalany przez lata jednorodny i zubożony obraz wymazał ze świadomości łodzian pamięć o łódzkim rzemiośle. Uczestnicy zorganizowanych przez muzeum spotkań z rzemieślnikami, prelekcji i warsztatów oraz zwiedzający wystawę poznają zapomnianą historię łódzkiego rzemiosła stanowiącego niegdyś bardzo istotny element dawnej Łodzi.

Wystawa oraz działania edukacyjne będą realizowane w Skansenie Łódzkiej Architektury Drewnianej.

Wiodącym tematem projektu będzie łódzkie rzemiosło włókienniczo-odzieżowe. Wystawa stała będzie dostępna dla wszystkich zwiedzających Muzeum. Trwający do końca października 2015 roku, program edukacyjny skierowany będzie do grup dzieci i młodzieży w tym osób niepełnosprawnych oraz osób indywidualnych. Warsztaty twórcze prowadzone przez doświadczonych pracowników Muzeum będą dostosowane do wieku uczestnika. Oferta indywidualna obejmująca spotkania i prelekcje adresowana będzie do osób dorosłych. Zetknięcie z mniej znanym obszarem łódzkiej historii ma pogłębić poczucie tożsamości lokalnej i kulturowej, wzmocnić identyfikację mieszkańca z miastem, a wśród przedstawicieli.

Kontekst historyczny

Dynamiczny rozwój łódzkiego przemysłu włókienniczego w ciągu zaledwie kilkudziesięciu lat XIX wieku stworzył z małego rolniczego miasteczka, drugie pod względem wielkości miasto w Polsce. Wraz z powstającymi kominami fabrycznymi, powstawały setki pracowni i warsztatów rzemieślniczych, które funkcjonowały w cieniu wielkich zakładów.

Największy rozwój łódzkiego rzemiosła nastąpił w drugiej połowie XIX wieku, bliskość przemysłu tekstylnego miała bezpośredni wpływ na jego specjalizację. Do najpopularniejszych rzemiosł należało włókienniczo-odzieżowe tj. tkactwo, krawiectwo, sukiennictwo, garbarstwo, szewstwo, czapnictwo, bielizniarstwo, rękawicznictwo. Dziś po przemyśle włókienniczym pozostały jedynie budynki fabryczne, natomiast dawne łódzkie

rzemiosło zniknęło z łódzkiego pejzażu nie pozostawiając żadnego śladu. W świadomości Łódzian istnieje tylko pamięć o wielkich fabrykach tekstylnych, tymczasem łódzkie rzemiosło włókienniczo-odzieżowe stało niegdyś na bardzo wysokim poziomie. W publikacjach historycznych dotyczących Łodzi, programach telewizyjnych, a nawet w internecie znaleźć można jedynie szczątkowe informacje na jego temat. Wystawa - rekonstrukcja wnętrza zakładu krawieckiego obejmuje lata 40. XX wieku. Jest to ostatni okres, w którym rzemiosło istniało w swej tradycyjnej formie. Późniejsze sankcje w postaci domiarów, problemy z zaopatrzeniem, zabieranie zezwoleń na prowadzenie zakładów doprowadziły do upadku łódzkiego rzemiosła. Zawód krawcy został wybrany tutaj celowo jako reprezentujący jedną z najpopularniejszych specjalizacji włókienniczo-odzieżowych. Wystawa jest też pretekstem do ukazania w ramach warsztatów, spotkań i prelekcji innych specjalizacji oraz ogólnej historii łódzkiego rzemiosła. Projekt daje sposobność do zaprezentowania rzadko udostępnianych, interesujących eksponatów ze zbiorów CMW oraz Muzeum Tradycji Niepodległościowych m.in. starych wykrojów, czasopism modowych, maszyn i narzędzi krawieckich czy łódzkich wyrobów rzemieślniczych.

Cele ogólne

Rozbudzanie zainteresowań historycznych uczestników projektu, a także promowanie i uzupełnianie wiedzy o dziejach i dziedzictwie Łodzi poprzez ukazanie ich wycinka, historii łódzkiego rzemiosła.

Uzasadnienie:

Łódzianie bardzo słabo znają historię swojego miasta przez co mało się z nim identyfikują. W świadomości Łódzian, miasto kojarzy się jedynie z upadłym już przemysłem tekstylnym. W ostatnich latach nastąpił wzrost zainteresowania historią lokalną, jednak w wydanych do tej pory publikacjach, programach telewizyjnych i Internecie brak jest informacji o historii łódzkiego rzemiosła, które było chlubą miasta. Projekt realizowany przez Muzeum ma za zadanie wypełnić tę lukę.

Cele szczegółowe (tożsame z celami programu Patriotyzm Jutra 2015):

1. rozbudzenie zainteresowania własną przeszłością, korzeniami i rozwojem rodzimej kultury
2. wzmocnienie poczucia więzi z miejscem urodzenia i zamieszkania
3. pogłębienie i umacnianie wśród młodzieży patriotyzmu lokalnego
4. rozwijanie postawy aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym
5. zrozumienie związków między przeszłością a teraźniejszością
6. rozwijanie i doskonalenie umiejętności myślenia historycznego, przygotowanie do dalszej edukacji

Pozostałe cele:

1. promocja Łodzi i regionu
2. cele dydaktyczne - uczenie poprzez zabawę w czasie której przedszkolaki i uczniowie:
 - a) samodoskonalą metody swojej pracy
 - b) poznają własny potencjał posiadanych umiejętności
 - c) uczą się wytrwałości w realizowanych zadaniach
 - e) rozwijają umiejętność organizowania własnej pracy
 - f) uczą się dokładności przy realizowaniu zadania i dbałości o szczegóły
 - g) rozwijają umiejętność współpracy w zespole oraz korzystania z wiedzy innych

Sposoby i formy osiągnięcia celów:

- 1.wystawa prezentująca tradycyjny zakład krawiecki
- 2.spotkania z przedstawicielami "ginących zawodów"
- 3.warsztaty z krawiectwa
- 4.prelekcje tematyczne
- 5.ulotki informacyjne
- 6.różnorodne formy pracy dostosowane do wieku, potrzeb i możliwości uczniów
- 7.praca indywidualna i w grupach

Lista eksponatów

Skansen Łódzkiej Architektury Drewnianej

1. Wiadro aluminiowe z pokrywką CMW 18114/S/70/1-2
2. Wiadro aluminiowe z pokrywką CMW 18115/S/71/1-2

Eksponaty ze zbiorów Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi

3. Maszyna do szycia Rędzia CMW 12070/N/625
4. Maszyna do szycia – Durkopf CMW 4108/N/307
5. Radełko CMW 15890/N/691
6. Kamizelka wojskowa, Dephyrane Garments LTD., Londyn, 1944 15040/O/1959

Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi

7. Krzesło – gięte z końca XIX w. MTN-Ł/M-1080
8. Krzesło – gięte z końca XIX w. MTN-Ł/M-1081
9. Poduszka do igieł MTN-Ł/M-2707
10. Pudełko po herbacie MTN-Ł/M-2715
11. Lampa naftowa MTN-Ł/M-2734
12. Etui na okulary MTN-Ł/M-2777
13. Nożyczki MTN-Ł/M-2825
14. Pudełko na tytoń MTN-Ł/M-2829
15. Krucyfiks MTN-Ł/M-2908

16. Reprodukacja – obrazu „Kuźnia” MTN-Ł/M-2940
17. Budzik MTN-Ł/M-2996
18. Krzesło pokojowe MTN-Ł/M-3005
19. Krzesło pokojowe MTN-Ł/M-3006
20. Szafa – pokojowa dwudrzwiowa MTN-Ł/M-3008
21. Szafka nocna MTN-Ł/M-3017
22. Stół pokojowy MTN-Ł/M-3021
23. Półka kuchenna, drewniana, biała – brak numeru

Muzeum Regionalne w Brzezinach

24. Żelazko na węgiel drzewny z kominkiem MBH 563
25. Żelazko żeliwne na duszę z duszą typu „wołowy język” MBH 665
26. Żelazko elektryczne MBH 620
27. Prasulec krawiecki (deska z poduszką wypchaną trocinami) MBH 633
28. Poduszka krawiecka do prasowania (prasulec)
29. Docisk do prasowania (prasulec) MBH 303
30. Lampa elektryczna z blokiem MBH 621

Wypożyczenia od osób prywatnych

31. Miednica metalowa, emaliowana, biała
32. Miseczka metalowa, emaliowana, niebieska
33. Mydło, kostka
34. Stołek drewniany pod miednicę, niebieski
35. Ręcznik bawełniany, biały o wym. 68 x 43 cm
36. Ręcznik bawełniany, biały o wym. 172 x 42 cm
37. Kartonik o wym. 5 x 11 cm
38. Puszka blaszana o kształcie prostopadłościanu o wym. 14,5 x 9,5 cm

39. Puszka blaszana o kształcie walca, wys. 12 cm
40. Wieszak ścienny, drewniany
41. Węglarka, drewniana, biała
42. Wieszaki odzieżowe, drewniane (różne kształty) – 18 szt.
43. Wieszak odzieżowy, druczany – 1 szt.
44. Rekonstrukcja spódnicy wełnianej koloru zielonego
45. Deska do prasowania o wym. 170 x 30 cm
46. Prasulec do rękawów z płóciennym obiciem
47. Żelazko do koronek i mankietów (małe)
48. Kubek blaszany, emaliowany, biały
49. Płótna białe, podkłady do prasowania (różne wymiary) – 4 szt.
50. Druczana podstawka po żelazko – 2 szt.
51. Prasulec drewniany o podłużnym kształcie
52. Szczotka do odzieży o drewnianej ręczce i czarnym włosiu
53. Ramka z kserokopią świadectwem egzaminu czeladniczego Stanisława Świercza
54. Firanki klockowe o wym. 220 x 120 cm – 2 szt.
55. Manekin krawiecki (drewniany trójnóg, korpus pokryty płótnem)
56. Rekonstrukcja sukienki granatowej w kwiatki (nieukończona)
57. Stolik drewniany z szufladą
58. Zeszyt w kratkę z czarną okładką
59. Puszka blaszana z przykryciem, koloru złotego
60. Grzybek do cerowania, drewniany, rzeźbiony
61. Lampa naftowa
62. Pudełko po bombonierkach firmy E. Wedel, pokryte płótnem
63. Pas z cekinami koloru granatowego
64. Ramka z kserokopią dyplomu kursu kroju Wojciecha Smarzewskiego
65. Naparstki krawieckie – 6 szt.

66. Nożyce krawieckie (duże) – 4 szt.
67. Nożyczki srebrne
68. Nożyczki z rączkami pomalowanymi na czarno
69. Nożyczki metalowe (średnie)
70. Nożyczki firmy Solingen (małe)
71. Nożyczki do wycinania dziurek firmy Solingen (małe)
72. Lustro w drewnianej ramie o wym. 43 x 65 cm
73. Toaleta drewniana z dużym lustrem
74. Zasłanka do przebieralni koloru różowego
75. Druciana konstrukcja do zasłanki
76. Krzywik krawiecki, drewniany
77. Puszcza po tytoniu fajkowym, blaszana
78. Centymetr krawiecki, ceratowy
79. Miara metrażowa krawiecka, drewniana
80. Tkanina wełniana, granatowa w niebieskie prążki (we wstępnej fazie szycia)
81. Kreda biała – 2 szt.
82. Pakiecik igieł do szycia ręcznego firmy Częstochowska Fabryka Igieł
83. Radełko z drewnianą rączką koloru czarnego
84. Mydło krawieckie – 2 szt.
85. Stół warsztatowy, drewniany, blat o wym. 82 x 117 cm
86. Firanka klockowa o wym. 90 x 130 cm
87. Walizka drewniana
88. Stołeczek drewniany o wym. 41 x 22 x 24 cm
89. Skrzynka drewniana z wiekiem o wym. 30 x 34 x 17 cm
90. Haczyk metalowy do gorsetów
91. Klamerka do paska, mosiężna
92. Rekonstrukcja granatowej garsonki w niebieskie prążki

93. Rekonstrukcja granatowej spódnicy w niebieskie prążki
94. Płaszcz damski, wełniany, ciężki, l. 40 XX w.
95. Sukienka, czarna z koronkowym dekoltem, l. 40 XX w.
96. Wieszak odzieżowy druciany, składany
97. Tkanina metrażowa, wełniana, brązowa
98. Tkanina metrażowa, wełniana, czarna
99. Tkanina metrażowa, wełniana, granatowa w białe prążki
100. Tkanina metrażowa, wełniana, szara w białe prążki
101. Tkanina metrażowa, bawełniana, turkusowa w białe grochy
102. Tkanina metrażowa podszewkowa, niebieska
103. Manekin krawiecki (drewniany trójnóg pomalowany na czarno, korpus obklejony gazetami)
104. Rekonstrukcja garsonki w białą–zieloną kratkę z żółtymi i czerwonymi krzyżującymi się pasami